

اقتصادیات

نومبر ۱۷

▶ پچنبہ ◀

۷ کانون ثانی ۱۳۲۴

مستملكات محيطك دهايو كسك مهجه سيله ائتلاف ايتك ايجون بر ازديكش مشدر.
(Dick) ده (Joe) كي وبلكه آدن دها درين بر طبقه عوامدن نشأت ايتش
وراد بقال سوسياليست اوله رق ايشه باشلامشدر.

عيني زاده

۲۵ كانون اول ۳۲۴

(دوام اولنه جقدر)

حسن تحسين

اجمال داخلي

كامل پاشانك بياننامه سي - قابينه به اعتماد - مجلسده داخليه و ماليه ناظرلري -
احوال داخليه من - بودجه زده ده؟ - موصل حادثه سي - «فداكاران امت» ك توقيفلري
- طشره ده مضر جمعيتلر - مدينه ده اعاده سكوز - بشكطاش حادثه سي فاعلار ينك محكوميتلري.
استانبول، ۶ كانون ثاني ۳۲۴

بچن هفته كي اجمالده يازديغ كي كامل پاشا مجلس مبعوثانندن معتمد آ چيقدى.
هان علاوه ايده يم كه صدر اعظمه بيان اعتماد اولنسي مشاراليك ايضاحاتي هنوز
ديكلنمهدن مبعوثلرجه تقرر ايلمش اولديني ايجون «استشاره» نك «اجمال داخلي» سي
بو باده كاهنك ايتش دكلسدر. مجلسده كامل پاشا لهنده اولمانلر آنك موقعي
محافظه ايديله من بر حاله كتيره جك قدرت عدديه بي حاز ايكن كامل پاشانك
حلنه ابتدار ايلديكي خارجي و داخلي مسائل مهمه، كه وخيم نتيجهلر توليدي
استعدادندن هنوز صيرلما مشدر، موجود و معلق بولديني بر زمانده مشاراليه
رأس كردن اسقاط ايدلكدن صوكره يرينه كيملك كتيريله سيله جكي سؤالي قناعت
وامنييت بخش اوله سيله جك صورتده جوابلاند يريله مديفنندن خلاف كيران بالضروره
وحية پاشايه طرفدار اوليور مشلدرد. كامل پاشا، مخالفلري آره سنده سويلوبوب
يازديقنندن دلكير اولديني وبلكه جهالت و تجربه سزلكه اهمام ايديكي بر چوق
مبعوثدن سائرلري كي رأى اعتماد آلتجه شونلك قويا الادراك، نافذال نظر،
بصيرتكار، افكار سالمه وطنيه ايله متفكر اولدقلريني و استيضاحك بالآخره
قيريلوبوب آنيله حق بر اويونجاق ايله اويناق ايجون ايدلمديكني كورهش و كندوسنه

اولدن برو طرفدار اولانلردن زیاده شو مخالفینه قارشو محبت حسن ایتمش اولمالیدر. هر حالده کامل پاشا موقعی محبانه دکل فقط دونکی خصمانه سینه مدیوندر. ۳۱ کانون اول موفقیتی اوتنه کی اقلیتک ثمره عزم واراده سی دکلدی ، چونکه بو عزم واراده نه قدر قوتلی ایدینه ینه اوثرینی حاصل ایتمه کفایت ایتزدی؛ بر یکی اکثریتدرکه او موفقیتی تأمین ایلدی . استیضاح تکلیفی اورته یه قویتمش اولان حسین جاهد بک دخی بیاننامه صدر اعظمی اوقوندقدن سوکره مناقشه ومواخذهدن کیرو چکلدی.

یالکز اعتمادک صورت اظهارنده کورلدیکی قدر طاشقینلقلر ایدیله چکی ، آلفیشلرک چوق دفعه لزوم ومناسبت کوزهدلمکسزین و نتیجه کلام بکنمکسزین ایداننده افراطه واریله جنی خاطر مزدن کچمیوردی . طرفداران فرقه سی مقابله اعتمادکارانه یی اولدن ذهنلرینه یرلشدرمش وکامل پاشا نه دیرسه حقیقته مطابق ومعقول اوله جفنه ایمان ایتمش وبوندن بشقه اقلیتدن چیقوب اکثریتله قایناشمش اولدقلرندن تقدیر وتحسینده سماحتی او درجه یه واردریدیلرکه بیاننامه یی قلمه آلان شو کیفیت حقنده علم کافی ایدینه بیلمش اولسه ایدی اوقدر اوزون یازمق زحمتدن نفسنی وارسته طوتاردی.

فی الحقیقه بیاننامه ایجه اوزوندر . مع ذلک آز سوزله غیر قابل تلخیص وتفهیم ده دکل .

کامل پاشا اداره اموری نه قدر مشکلاتلی بر زمانده عهد سینه آلدیغندن ، حریتک سوء تلقیمی یاخود بعض اشراجیه حکومت سابقه نك ترویجی یوزندن بعض طرفلرده بوزولان انتظام وآسایشک اعاده سینه وقحطه اوغرایان ولایات خلقتک تهوین احتیاجاتنه وتعطیل اشغال حادثاتک حسن تسویه سینه فصل شتاب ایدلایکندن بجه کیریشوب حکمدار ایله ملت آره سنده «بک جدی بر صمیمیت ومخالصت حاصل» اولدیغنی سوبیلهرک «سیاست داخلیه مزک نقاط اساسیه ومهمه سندن بری وبلکه برنجیمی عناصر مختلفه عثمانیه آره سنده اتحاد و اخوت وحسن آمیزش ، هر درلو وساططه تأیید وتقویه وحقوق تساوینسک محافظه سی

جهت‌ترینہ جدی صورتہ صرف مساعی ایل‌مکدن عبارت « اولدینغی و تربیة وطنیہ و خدمت عسکر یہ جہ اشتراک بو اتحادک و سائلندن اوله جغنی اکلاتمش در. - « قاینه‌نک شمدی به قدر تعقیب ایلدیکی و هیئت محترمه کز جہ مظهر تصویب و تقدیر اولدینغی حالده بوندن بویله ده تعقیب ایله جکی مسلك سیاسی ... » سوزلری کبی حقایق و لوازم مشروطیتدن اک مهمنی احتوا ایدن بیاننامہ « سیاست داخلیه مزک دیگر بر نقطه مهمه سی ده اوتوز ایکی سنه مقدم تنظیم ایدلمش اولان قانون اساسیمزک بعض موادینک تکامل اخیر سیاسیمزله متناسب صورتہ تعدیل و یا تفسیری کیفیتی اولوب محتاج تفسیر و یا تعدیل بولندینغی تعین ایده جک جهت‌ترینک صور اصلاحیه سی تأمل و تذکر قلنه رق هیئت مبعوثانه تکلیف اولنه جقدیر » کله ریله ارزوی ملتی قارشیا لمشدیر . آنجق بو استقبال طوغریسی بر از کیکمشدیر ، زیرا مجلس مبعوثان قانون اساسی تعدیلاتیله اشتغالہ باشلادی . کامل پاشا قاینه سی قانون اساسی به دائر بر لایحه تعدیلیه ویرمش اوله ایدی او زمان مجلس بیوک بر جمیلہ کوسترمش اولوردی . بویله بر لایحه یی وجوده کتیرمه واسع زمان کچمشدیر .

اصلاحات داخلیه هنوز قوه ده یاخود نشبت حالده در . « ژاندارمه و پولیس اصلاحاتنک موقع تطبیقه وضعی و از ان جمله ژاندارمه و پولیس مکتبلی کشادی مقرر در » ؛ « سنه آتیہ ایچون بودجه تنظیمنه چالیشلمقده در » ؛ رسوماته بحریه به اجنبی مشاور و مأمور لر جلبی قرارلشدیرلمشدیر ؛ یوسف صابا باشانک پوسته و تلغراف ناظر لغنه تعیینی قرار کیر اولمشدیر ؛ تعدیل اولتان قوانین عدلیه لایحه لری مجلسه ویریله جکدر ؛ قوای عسکر یہ مزک تنظیم و تنسیقنه ابتدار اولنمشدیر . اورمان ؛ معادن ، زراعت و نافعہ نظارت‌ترینہ متعلق ایشلرده کوریله جکدر ...

دیمک اولیورکه قاینه‌نک ثمرات فعالیتی اصل بوندن صوکره ادراک اولنه جق .

بیاننامه‌نک بوسنه هر سک ایلہ بلغارستان مسألہ لرندن بحث ایدن جهت‌ترینہ

دائر ایضاحات و تنقیداتی بومسائلی بدایتندن برو تعقیب ایتمش اولان رفیقم صالح بکه برانیورم .

کریده کلنجه صدر اعظم پاشانک جزیره دأر سوزلرنی عیناً نقل ایدرم :
 « کرید خرسدیانلری دخی اوستریانک قرارینی تقلیداً کریدک یونانستانه الحاقنه کندی میانه لرنده قرار ویره دک کیفیتی جزیره جه اعلان و دولترلره دخی تبلیع و بیان ایلمه شلرده بوقراری دولتلر عدم قبول ایله رد ایلدکلری کبی (آلفشلر) یونان حکومتی دخی کریدلیرک بوباده کی حرکتلرنده مدخلی اولمادیغنی اثبات ایلمشدر (آلفشلر) . - کرید مسأله سی حقنده جزیره بی برمدندن برو امانه تحت اشغال عسکرلرینه المش و جزیره اوزرنده کی حقوق دولت علیه نک محفوظیتینی اول وقت بحر برأ تأمین ایتمش اولان انکلتزه و فرانسه روسیه و ایستالیا دولترلرله بلذاکره جزیره نک شکل اداره آیه سی حقنده برقرار انحاذیله حقوقزک تأیید و محافظه سنه اعتنا اولنه جقدر . (آلفشلر)

بچشده کونکی اوزا و چنجی اجتماعده داخلیه ناظری حسین حلمی پاشانک جوابی دیکنندی . ولی عهد رشاد افندی نک سراینه تجاوز ماده سی [۱] حقنده ناظر پاشادن استیضاحاته قرار ویرلمشیدی ایضاح و استیضاح بشقه خصوصاته دخی شامل اولدی . ناظر ایله مبعوثلر تکلفسز کوروشدیلر . بوتجاوزی ایقاع ایله مظان اولان تفشکچیلردن ارکوبلی مصطفانک برائی تبیین ایلدیکی حالده مجرم حقیقینک ظاهره اخراجی سرایده بولنانلرک استجوابلرینه و بوده افندی حضرتلرینک اذننه متوقف اولدیغندن تحقیقاته دوام و نتیجه استحصال اولنه مامش . اناطولیده و یانیسه طرفلرنده قحط و غلاظن و تخمین اولاندیغنی درجه ده اولمادیغنی ناظر پاشا اکلاتمغه برابر نه کی تدبیرلره توسل ایلمش و ایده جک اولدیغنی سویلیدی . بعده محاوره آیدین ولایتک مزمن دردینه ، شقاوته ، انتقال ایلیدی . از میر مبعوثلری والی رؤف پاشانک اختیارانی مرضی بر شکل و ماهیت آلمش اولسی حسینله ایشه یارامدیغندن دیکشدرلمسنی استیلر .

[۱] « استشاره » نک ۱۸ کانون اول ۳۲۴ تاریخی ۱۵ نجی نسخه سنده مندرج اولان « اجال داخلی » به مراجعت

داخلیه ناظرى والینک عدم کفایتی تکلیف ایلهدیکی تدابیرک تطبیقندن ثمره حاصلی اولمادی. تقدیرده تبیین اتمش اولهجنی مقابله سیله عزل جہتنی کچیشدیردی. بزه قایلرہ رؤف پاشایی دہازیادہ تجربہ ایله ہمائی صیقتی واوزونتیہ صوقق ، ہمده شقاوتک تمادیسسنہ محل براقق کناہدر . امنیت ہرشیٹک باشیندر . آیدین ولایتی . بوکوزل ومہم ولايتہز . ایسہ شمدیکی حالده ہر زماندن زیادہ امنیتسنزلک ایچندہدر .

ایکی کون صوکرہ مالیه ناظرى ده حضور مجلسہ چکلدی . مقصد استیضاح ارضرومده استحکامات ایچون طرح اولنوب تجهيزات عسکریہ نظارتک احداثی واورایہ واردات مخصوصہ ویرلسی اوزرینہ لغوی لازم کلن ویرکونک اخذینہ دوام اولمادی مادہسی ایکن بوندہدہ سوزلر باییلوب بودجہ بحثنہ کیریشلدی . مالیه ناظرى بودجہنک شمدی یه قدر یاپاماش اولسنی واساسنی تشکیل ایدہجک دوائر بودجہلرندن چوغی آلمانسندن کندوسنک مسئل اولمامسی لازم کلہجکنی مقنع ومقبول برصورتده مدافعه ایدہمدی . برآرہلق « حقیق مانع اولسہ استعفا ایدہجکی » مآئندہ برسوز قاریشدیردی کہ ضیا پاشانک مسلم اولان ذکاوتندن بکلنمزدی . اولکی استعفا پک بارلاق اولیدی ، شمدیکی اگر اولسہ اویلہ اولماز . مالیه مز یالکز ضیا پاشانک حمیتہ دایانیور ایسہ اوبشقه ! اوتده شہرامینی زیور پک دخی « استعفا کفران نعمتدر » نظریہ سنی طویدر . مش بزوبکی سوزلرک تشریحانہ کیریشمکی زائد کورورز . شونی علاوہ ایدہیمکہ ضیا پاشا ایله زیورپکی مقایسہ فکرنده دکل . مالیه ناظر مرک سویوۂ عرفان وفراست ودرایتی چوق یوکسکدر ؛ انی سیلیرز . فقط ... کندیلرندن دہا آز تنقیدہ مساعد اولہجق سوزلر ایشتمک استرز ...

موصل حادثہسی مجلس مبعوثانده موضوع بحث اولمدی . حالبوکہ کچن قوربان بارامندہ موصلده اہمیتی بر وقعہ حادث اولمشدر . کرکوک نظامیہ استرسوار سواریلرندن موصلده بولنان بر نفر شہرک عمومی تفرجکاھندہ طولاشان مخدراتدن برینہ تجاوز ایتدیکندن دوریہ وظیفہ سنی کورن ضابطہ

عسکر به طرف شدن در دست ایله قره قوله کوتورلمش . موقوفك ارقداش لارندن
اللی کشی رفیق لارنی قورتارمق ایچون قره قوله هجوم ایتشلر ، سلاح آتشلر ؛ مقابله
مقاتله یی انتاج ایتش . اهالی طوپالانوب قره قولی مدافعه آنلرده سلاح استعمال
ایتشلر . متعرضلر قاجش فقط قاریشقلقدن بالاستفاده محبوسین بوشانوب
اقامتگاهلره تجاوزلر ، راست کلنی صومعه لره حادثه بیوجک بر اختلال رنگنی
آلش . سوقيات عسکر به و تحقیقات رسمیه نتیجه سی هنوز معلوم دکدر .

اله کجیریلان وثایق تماماً طوغری وروایات مبالغه دن عاری ایسه پای نخته ده
دخی مهم بر اغتشاش وجوده کلک اوزره ایکن اوکی النشدر .

مشیر فؤاد پاشا حادثه سندن طولایی محکوماً بولندیی سینسوب زندانندن
اعلان حریت اوزرینه عفو اولوب استانبوله عودت ایتش اولان یک قاریشیق
و مجهول حیاتی عون الله الکاظمی نک اطرافنه طوپلادینی منفیلر و فراریلردن
متشکل « فداکاران امت » جمعی « اتحاد و ترقی » جمعیت محترمه سنک حکومتجه
و عموماً ملتجه بحق مظهر اولدینی حرمت لایقه یی استرقاب ایدرک کندی
جمعیتلرینه منسوب بر طاقم در بدر اشخاصک مأموریتلره صوقولسنی استحصال
ایچون صوگ تشبیلری منتج موفقیت اولدینی تقدیرده اختلال چیقارمنی
و کندیلرینه اهمیت و یردیرمک اوزره اجنبی سفاردن بعضیلرنی قتل ایتکی
قرارلشدیرمشلر . کانون اولک اوتوزنجی کونی دیوان یولی جوارنده کی جمعلری
باصیله رق رئیس و ایرو کلنلر طوتلادینی کبی سار افرادی حقنده تعقیبات
و تدقیقات اجرا اولنمقده در . — مقررات مکتوبه نک و ثوقنه دار معلومات صحیحیه
دسترس اولدیغمز ظننده ایکن اوراقلک ضمیمه لی اولدیغنه دار روایات چیقمنی
و بو روایاته منشأ عدلیه نظارتی ارمسی بالاده قید و ایما ایلدی کمز وجه ایله بزی
ترده القا ایتشدیر . بو جمعیتک اولا « سربستی » غزیه سی صاحبی مولانزاده
رفعت بک و صوکره موقوفین میاننده بولنان دو قنور علی صائب بک اداره سنده
نشر ایلدیکی « حقوق عمومیه » غزیه سی ده بالطبع سکتهدار اولمشدر . ولایاته
شوراده بوراده بعض مضر جمعیتلرک آشکلنه دار خبرلر المقدیه یز . از جمله

پوزغادده « حقایق التده مقاصد غیر مشروعه و غیر قانونیه خادم بر جمعیت پیدا اولمش و مأمورین محلیه دن اشتراك ایدلشدرد . — كذلك معموره العزیزده غلبه لك بر جمعیت تشکیل اولنه رق مشروطیت و ارمیلر علیه یورو مکی تصمیم ایتمش اولدینی ده خبر آلتدی . « استشاره » نك ۱۱ كانون اول ۳۲۴ تاریخنه مصادفاً نشر اولنان ۱۴ نجی نسخهنده و قانون اساسیمزك صور اصلاحیه سنه دأر مقالات مسأله لك ایکنجیسنده « حق اجتماع » ك سوء استعمالی حقننده اظهار ایدلیمز قورقورلر تحققی ایدیور . حكومت قانون اساسی به حق اجتماعی قویقله برابر بو حقیك حربت مشروعه و مشروطیت اداره علیه استعمال اولنه نامسی ایچون قیود لازمه بی حاوی بر نظام مخصوص نشرنده یاخود قانون جزایه فقرات ایجابیه علاوه سنده تكمیل كوسترماملیدر . شو مناسبتر و مؤلم احواله قارشو تسلی یرینه كچن معلومه كوره مدینه ده نایش اعاده اولنمشدر . [۲] بشكطاش حادثه سی [۳] فاعلرینك مجازات مخلفه ایله محكوم ایدلكرینی ده سوبلمكه بو هفته کی اجماله حسن خاتمه ویرمش اولورم . —

ابن الضیا

اجال خارجی

كچن هفته کی اجمالزده آوستریانك بدایت امرده كوستردیكی تعقد و امتناعلردن تدریجاً صرف نظر ایتمكه اولسنه مبنی دولت علیه ایله ایركچ بر اتلاف حاصل ایده جكنی بیان ایلیمشیدك . بو تخمینمز حتی كامل پاشانك مجلس مبعوثانده ایراد ایلدیكی لطفدن استدلال اولندیغندن ده آاز بر مدت ظرفنده تحققی ایدیوردی . بارون دو نرنتلاك ایکی بچق میلون لیرای عثمانی تعویضات اعطاسی تكلیفی باب عالی بعض شرائط درمیان ایتمكه برابر اساساً قبول ایتدی . الیوم تفرعات اتلافی حقنده اجرای مذاكرات ایدلمكه در، ده طوغریسی بو تفرعات دخی

[۲] « استشاره » نومرو ۱۲

[۳] « استشاره » نومرو ۶